

Vreme: 09.03.2018 13:41

Medij: autonomija.info

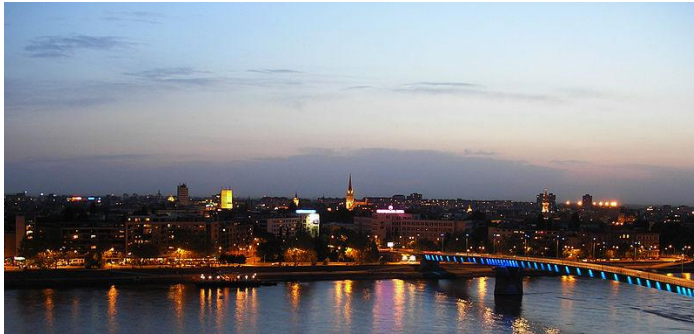
Link: <http://www.autonomija.info/novi-sad-2021-privatna-prestonica-kulture.html>

Autori: Autonomija Autor

Teme: UJVIDEKI SZINHAZ / Novosadsko pozorište

Naslov: Novi Sad 2021: Privatna prestonica kulture

11906

09 Mar 2018 Firme povezane sa direktorom Fondacije Novi Sad 2021. dobijaju unosne poslove dok evropski eksperti kritikuju umetničku dimenziju projekta Novi Sad - Evropska prestonica kulture U novogodišnjoj noći, tačno u ponoć, „specijalno dizajnirani vatromet" trebalo je da zaseni sve goste centralnog gradskog trga u Novom Sadu. Ali, umesto spektakla - dim, bljesak i nekoliko povređenih uključujući i dizajnera spektakla koji je završio na intenzivnoj nezi.

Doček je organizovala Fondacija Novi Sad 2021, kojoj je grad poverio vođenje trenutno najvažnijeg projekta u kulturi - Evropske prestonice kulture.

Osim varnica tokom vatrometa, "dima" je bilo i prilikom dodele oko 250,000 evra budžetskog novca firmama direktno povezanim sa čelnicima Fondacije Novi Sad 2021.

Posebno je problematična nabavka za promociju i marketing u Srbiji i 24 zemlje sveta čiji se efekti ne mogu jasno sagledati.

Stigle su i prve ocene projekta iz Brisela od nezavisnih evropskih eksperata - glavni nalaz je da program nema jasnu umetničku dimenziju i da je previše fokusiran na festivale.

Sa druge strane, lokalne institucije kulture, kao i predstavnici nezavisne kulturne scene suočeni su sa mnogobrojnim problemima, koje Fondacija ne prepoznaje kao relevantne.

Novi EXIT ili javna stvar

Skupština grada Novog Sada imenovala je Nemanju Milenkovića na mesto direktora Fondacije Novi Sad 2021 krajem decembra 2016. godine.

Milenković je prethodno radio na istom projektu ispred Fondacije Exit kojoj je Grad Novi Sad poverio vođenje kandidature za evropsku prestonicu kulture.

Usluge marketinga i promocije, vredne oko 250,000 evra, Fondacija Novi Sad 2021 dodelila je Fondaciji Exit i firmama My Exit Adventure i Exit Team.

Nemanja Milenković, direktor Fondacije Novi Sad 2021, povezan je sa sve tri firme - u My Exit Adventure-u i Fondaciji Exit bio je angažovan na poslovima marketinga i PR-a, dok je u firmi Exit Team radio kao Marketing&PR menadžer.

Vlasnik firmi Exit Team i My Exit Adventure je Dušan Kovačević koji je zajedno sa Nemanjom Milenkovićem u Upravnom odboru Fondacije FORT, koju je Fondacija Exit osnovala u maju 2014. godine sa ciljem očuvanja, zaštite i razvoja Petrovaradinske tvrđave.

Firme Exit team i My Exit Adventure , kao i obe Fondacije - Fort i Exit - registrovane su na istoj adresi u Novom Sadu, Kisička broj 5.

Milenković u pisanom odgovoru BIRN-u navodi da je ponosan što mu kontakti koje je prikupio tokom svoje karijere pomažu da realizuje projekat Novi Sad 2021.

"U Exitu nisam radno angažovan ni na jednoj funkciji još od novembra 2016. godine. Jedini oblik radnog angažovanja mi je pozicija direktora Fondacije Novi Sad 2021".

Iako Milenkovića u formalnom smislu ništa ne sprečava da zaključi ugovor sa Exitovim firmama, Nemanja Nenadić, programski direktor organizacije Transparentnost Srbija, smatra da bi to trebalo izbegavati.

Vreme: 09.03.2018 13:41

Medij: autonomija.info

Link: <http://www.autonomija.info/novi-sad-2021-privatna-prestonica-kulture.html>

Autori: Autonomija Autor

Teme: UJVIDEKI SZINHAZ / Novosadsko pozorište

Naslov: Novi Sad 2021: Privatna prestonica kulture

"Stvar bi bila najčistija kada bi se direktor Fondacije uzdržao od učešća u bilo kojoj fazi ove javne nabavke kako ne bi postojala sumnja da je pogodio firmama u kojima je radio", smatra Nenadić.

Direktor Fondacije Novi Sad 2021 ne smatra se javnim funkcionerom te se na njega ne odnosi Zakon o sprečavanju sukoba interesa pri vršenju javnih funkcija, navodi se u dopisu Agencije za borbu protiv korupcije.

Statutom Fondacije Novi Sad 2021 predviđeno je da mandat direktora traje za vreme realizacije projekta.

Koliko klikova za 250,000 evra?

Pored toga što je Milenković nabavku poverio bivšoj firmi, sporno je i što su predložene aktivnosti neprecizno definisane, pa se efekti ne mogu jasno sagledati.

Planirano je onlajn reklamiranje i zakup medijskog prostora u zemljama regiona, zapadne Evrope, Americi, Japanu, Kini, Rusiji i Turskoj. Tu je i snimanje osam TV i radio spotova koji bi trebalo da budu emitovani na svim značajnijim medijima u Srbiji. Predviđeno je organizovanje događaja, zakup bilborda i izrada promo materijala.

Na primer, samo u Velikoj Britaniji planirano je lobiranje, gostovanje i PR aktivnosti u trajanju od osam meseci. Zatim, zakup prostora na pet sajtova i u tri stručna i pet drugih magazina, kao i online oglašavanje na Facebooku i Googlu u trajanju od osam meseci.

Primer radi, za najskromniju stranicu oglasnog prostora u engleskom Dejli mejlu treba izdvojiti oko 36.500 evra, a u Dejli telegrafu čak 51.000 evra.

Igor Avžner, stručnjak za komunikacije i marketing, skreće pažnju da nije isto zakupiti prostor u lokalnim i nacionalnim medijima, kao i da oglašavanje na društvenim mrežama nije prilagođeno svim zemljama.

"Šta na primer znači zakup minimum pet magazina u Velikoj Britaniji? Da li je u pitanju zakup cele strane ili jednog stupca? Postavlja se pitanje i zašto bi neko odabrao Facebook oglašavanje u Kini, gde je ova društvena mreža gotovo zabranjena".

Fondacija Exit nije nam dostavila listu svih online i štampanih medija u inostranstvu u kojima je vršen zakup medijskog prostora.

Kako navode u dopisu, u toku je izrada kompletnog izveštaja o marketinškim aktivnostima u vezi sa promociju projekta, te će isti dostaviti po objavljivanju.

Igor Avžner navodi da je ovako neprecizno definisanim planovima neizvodljivo proveriti stvarne efekte reklamiranja.

"Šta bi trebalo da se postigne osmomesječnim oglašavanjem na Fejsbuku? Koliko klikova, koliko oglasa, koliko podizanje svesti o Novom Sadu i Srbiji?" pita se Avžner.

Prestonica kulture, a liči na festival

Dva novogodišnja dočeka za sada su najvažnija kulturna dešavanja koja je Fondacija Novi Sad 2021 organizovala. Iako su najavljeni kao uvođenje novih svetskih trendova u domaću kreativnu industriju, doček Nove 2018. i "Srpske" nove godine ni po čemu se nisu razlikovali od drugih u Srbiji.

Upravo je ovakav pristup, orijentisan na događaje, a ne na razvoj programa u kulturi bio ključna zamerka Panela nezavisnih eksperata koji su tokom oktobra 2017. godine podneli izveštaj o napretku projekta.

Panelisti Evropske komisije dele istu zabrinutost - evropska prestonica kulture liči na festival i nema jasnu umetničku dimenziju.

Pored toga, oni su pozvali Fondaciju Novi Sad 2021 da do kraja marta 2018. godine dostave novi program i preciziraju šta će se to dešavati narednih godina na kulturnoj sceni Novog Sada.

Predstavnici nezavisne kulturne scene Novog Sada objašnjavaju da za sada ne osećaju nikakve promene. "Uzrok tome je što Fondacija ima drugačiji sistem vrednosti. Evropska prestonica kulture dobar politički marketing, ali ne i promena pravog stanja stvari", objašnjava umetnik Zoran Pantelić, predstavnik udruženja kuda.org.

Objašnjava da se to najbolje vidi među umetnicima koji strahuju da njihovi projekti neće proći na pokrajinskim ili lokalnim konkursima u kulturi ukoliko ne sarađuju sa Fondacijom ili imaju potrebu da se pravdaju kada učestvuju na projektima Fondacije.

"Nezavisna umetnička scena u Novom Sadu je zabrinuta, ali zainteresovana", kaže Pantelić.

Predstavnici kulturnih institucija u Novom Sadu upozoravaju da postoji realna bojazan da će grad Novi Sad dočekati 2021. godinu sa okrnjenim institucijama kulture.

Emilija Mrdaković, direktorka novosadskog Pozorišta mladih smatra da ni republičkoj ni lokalnim

Vreme: 09.03.2018 13:41

Medij: autonomija.info

Link: <http://www.autonomija.info/novi-sad-2021-privatna-prestonica-kulture.html>

Autori: Autonomija Autor

Teme: UJVIDEKI SZINHAZ / Novosadsko pozorište

Naslov: Novi Sad 2021: Privatna prestonica kulture

politikama kultura nije "ni interesna sfera ni prioritet".

Šta je Evropska prestonica kulture?

Evropska prestonica kulture je projekat Evropske unije koji kulturu jednog ili više gradova, stavlja u fokus na godinu dana. Da bi zasenile publiku, gradovi-prestonice pripremaju nesvakidašnje kulturne programe i renoviraju dotrajalu kulturnu infrastrukturu.

Ideja o evropskoj prestonici kulture rodila se na Atinskom aerodromu 1985. godine, kada su Melina Merkuri, tadašnja ministarka kulture Grčke i Džek Lang, njen francuski kolega zaključili da se kulturi u Evropi ne posvećuje dovoljna pažnja. Od tada je preko 50 gradova ponelo ovu titulu.

Ideja da Novi Sad bude kandidat za evropsku prestonicu kulture javila se tokom 2011. godine, kada je Skupština grada odlučila da započne proces kandidature. Novi Sad je proglašen za evropsku prestonicu kulture 2016. godine. Pored Novog Sada kandidaturu za ovu prestižnu titulu pripremali su Zrenjanin i Beograd. Prvi grad sa prostora bivše Jugoslavije koji je poneo titulu bio je Maribor.

Dizajnirao logo, pa ceo umetnički program

Usluge dizajna vredne pet miliona dinara ili oko 50.000 evra Fondacija Novi Sad 2021 je juna 2017. godine poverila firmi Peter Gregson, u vlasništvu Dušana Trkulje. U okviru ovog posla, logo Fondacije izradio je Jovan Trkulja, brat vlasnika firme i kreativni direktor u firmi Peter Gregson.

Dva meseca kasnije Jovan Trkulja izabran je za umetničkog direktora Fondacije 2021. Njegov glavni zadatak je da osmisli i vodi celokupan program evropske prestonice kulture. U prvom Izveštaju o napretku projekta upravo je umetnička dimenzija označena kao slaba tačka.

Jovan Trkulja je posao umetničkog direktora dobio na međunarodnom konkursu na kome su pristigle još dve prijave - Harisa Pašovića, bosanskog pozorišnog reditelja i direktora sarajevskog "East West" teatra, kao i savremenog tajlandskog umetnika Saravuta Čutivongpetija.

Kako Čutivongpeti nije dostavio kompletnu dokumentaciju, prijave Pašovića i Trkulje uzete su u razmatranje.

Pašović objašnjava da je ubrzo nakon prijave na konkurs dobio iznenađujući odgovor.

"Obavestili su me da je na mesto direktora već izabran gospodin Trkulja. Smatrao sam da to nije u redu jer standardna procedura nalaže intervju sa kandidatima. Uložio sam žalbu koju je Fondacija usvojila", kaže Pašović.

Nakon toga obavljani su intervjui sa Pašovićem i Trkuljom, ali je za direktora opet izabran Trkulja.

Umetnik Zoran Pantelić, ispred udruženja kuda.org, kaže da bi bilo bolje da su na ovo mesto dovedeni stranci koji "bi sa distance propitali učmalu lokalnu scenu, koji bi doprineli fuziji lokalnih vrednosti sa drugim evropskim kulturama pa i afričkom ili azijskom".

"Sredina se ipak opredelila za provincijalni oblik konzumerističke kulture", kaže Pantelić.

Nemanja Milenković, direktor Fondacije 2021 u pisanom odgovoru BIRN-u, međutim objašnjava kako je Trkulja kandidat koji se savršeno uklapa u postojeći tim i način rada, kao i da razume projektne vrednosti i ciljeve.

"Konačnu odluku doneo sam ja kao direktor Fondacije, u avgustu 2017, a na osnovu preporuke Komisije za ovaj javni konkurs. Vodeći se svim ovim preporukama, Jovan Trkulja, koji je itekako priznat u svom radu u svetskim okvirima, koji je izdanak novosadske nezavisne scene i nije povezan ni sa jednom institucijom, frakcijom, ili strujom, bio je logičan izbor", kaže za BIRN u pisanom odgovoru Milenković.

Iako priznat dizajner, Trkuljin rad je proteklih godina nailazio i na određene kritike. Posebno je kritikovan logo novosadskog Kulturnog centra zbog toga što nekima liči na kukasti krst.

Dosta je saradivao i sa Srpskom pravoslavnom crkvom, najčešće kao dizajner korica crkvenih izdanja eparhija širom Srbije. Dizajnirao je i kalendare, rokovnike i promotivne brošure.

Projekat od nacionalnog interesa - za odabrane

Evropska prestonica kulture koštala je građane Novog Sada preko 400.000 evra u periodu 2011- 2016. Analiza potrošenog novca pokazuje da je najveći deo utrošen na honorare i poslovna putovanja članova različitih odbora koji su vodili ovaj projekat.

Nakon osvajanja titule evropske prestonice, grad Novi Sad je uvećao budžet projekta za čak sto puta. Finansijski plan predviđa ulaganja od preko 40 miliona evra. Za realizaciju programa biće izdvojeno oko 20 miliona, dok će obnavljanje kulturne infrastrukture koštati dodatnih 20 miliona evra. Kako je Novi Sad 2021 proglašen projektom od nacionalnog interesa, najveći deo sredstava izdvojiće grad Novi Sad, pokrajina i republika.

Analiza javnih nabavki koje su sprovedene tokom 2017. godine pokazuje da je više od polovine novca, tačnije 355.710 evra dodeljeno firmama, udruženjima ili organizacijama u kojima rade ili su bili

Vreme: 09.03.2018 13:41

Medij: autonomija.info

Link: <http://www.autonomija.info/novi-sad-2021-privatna-prestonica-kulture.html>

Autori: Autonomija Autor

Teme: UJVIDEKI SZINHAZ / Novosadsko pozorište

Naslov: Novi Sad 2021: Privatna prestonica kulture

---

angažovani članovi upravnog odbora, direktor i umetnički direktor Fondacije Novi Sad 2021.
(Natalija Jovanović, javno.rs)

